

Jessica anmälde Akademiska sjukhuset till DO för tolkbrist

26 augusti 2024

Foto: Privat

Sveriges Radio berättar att en DO-anmälan har gjorts mot Akademiska sjukhuset i Uppsala där en patient vårdats på hjärtintensiven utan att tolk beställdes. Teckenrapport har pratat med patienten Jessica Ahlinder som gjort anmälan efter att hon kontaktat tolkcentralen och fått kännedom om att ingen beställning från sjukhuset gjorts.

Jessica, som är hemmahörande i Alfta utanför Bollnäs, skickades i somras akut till Akademiska sjukhuset i Uppsala när det visade sig att hon hade bakterier i hjärtat. Hon skulle behöva göra en öppen hjärtoperation, vilket innebär att revbenen ska klippas upp. Vid ankomsten till sjukhuset sa läkarna till Jessica att de beställt tolk, men någon sådan dök aldrig upp. Jessica berättar att hon bad en läkare gå ut och komma tillbaka med tolk. Dagen efter kom samme läkare tillbaka, utan tolk.

Kommunikationen fick ske via lappar och läkaren menade att de beställt tolk. I ren förtvivlan tog Jessica själv kontakt med både Gävleborgs och Uppsala Tolkcentral som båda intygade att någon beställning inte gjorts. Hon gjorde då en egen beställning och fick tolk de kommande dagarna. Efter två dagar utan tolk hade Jessica så äntligen tillgång till tolkar. Men, två dagar utan att kunna få alla frågor besvarade gjorde att Jessica kände sig både ledsen och rädd.

Läkarnas attityd ändrades efter att dövteamet kommit på besök, upplevde Jessica som berättar att läkarna därefter började boka tolk själva, dock enbart ett par timmar varje dag. Jessica bokade därför tolk själv så att hon vissa dagar hade tolk längre tid, ibland hela dagar. För skillnaden mellan att ha och inte ha tolk är stor.

- Med tolk på plats känner man sig trygg och kommunikationen blir rätt. Utan tolk känner jag mig väldigt ensam, då bara tittar jag på dem och förstår ingenting. Det var en fruktansvärd situation, berättar Jessica.

Jessica fick veta av tolkarna som var på plats, att tolkcentralen har en jourlista och att de stått på listan under de aktuella dagarna, men inte blivit kontaktade.

Idag är Jessica hemma och sjukskriven från operationen. Hon är omtumlad och arg. Arg på läkarnas bemötande i början, arg på att behöva ta saken i egna händer, på att en rättighet som att få tillgång till akut tolk på sjukhuset fortfarande år 2024 inte är en självklarhet. Förutom att en sköterska skriftligt har beklagat att det inte kommit någon tolk och att hon varit förbryllad över situationen, har Jessica inte fått någon officiell ursäkt från sjukhuset. Jessica upplevde att de sköterskorna var nonchalanta mot henne.

Såväl Jessica som tolkcentralerna i Gävleborg och Uppsala har nu gjort en DO-anmälan mot Akademiska sjukhuset i Uppsala. DO har svarat Jessica, att händelsen är bekräftad anmäld och hon väntar på att utredningen ska bli klar. I samma region har en liknande händelse tidigare anmälts, där en döv nekats tolk. Anmälan ledde till att Gävle sjukhus fick böta 50 000 kr till anmälaren. Jessica uppmanar fler som varit med om samma sak att anmäla till DO, och tipsar om att ta hjälp av Dövteamet eller en dövförening.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

www.teckenrapport.se

Döv räddningshund tävlar agility i USA

26 augusti 2024

Foto: AKC

Fyraåriga Aspen, en döv räddningshund, står inför sin största utmaning hittills när hon i slutet av augusti deltar i en nationell agilitytävling i St. Louis, USA.

Aspens ägare och handledare Cassandra Schmid berättar för American Kennel Club att eftersom Aspen föddes döv och därför kommunicerar med Cassandra enbart genom visuella signaler, kroppsspråk och positionering. För ekipaget är det viktigt

att Cassandra ger rätt visuell information vid rätt tidpunkt, eftersom agility handlar om att ha en stark kontakt och kommunikation.

Trots de utmaningar som Aspens dövhet medför har hon samlat på sig flera agilitytitlar. Hon tävlar tillsammans med andra hundar i agility och hoppar över 40 cm höga hinder. Cassandra menar att det förmodligen inte finns något inom agility som de inte kan göra på hög nivå.

Förhoppningen är att Aspens deltagande i tävlingen ska öka medvetenheten om döva hundars förmågor inom hundsporter. För Cassandra och Aspen handlar tävlingen inte bara om att vinna priser eller vara ambassadörer, utan också om att njuta av upplevelsen tillsammans. Hon lyfter fram de stunder när de verkligen har kontakt och kommunicerar på topp.

Aspens resa i agilityvärlden har bara börjat, och Cassandra ser fram emot att fortsätta visa upp hennes potential och inspirera andra att se bortom funktionshindren.

AKC Agility League National Championship mellan den 29 till 31 augusti och kommer sändas på American Kennel Clubs YouTube-kanal.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

WFD presenterar temat för årets internationella dövvecka

26 augusti 2024

Foto: WFD

Årets internationella dövvecka infaller mellan den 23-29 september och har i år temat "Skriv på för teckenspråkets rättigheter". Det meddelar World Federation of the Deaf (WFD) via sina sociala medier.

Veckans alla dagar har ett varsitt tema där måndagen den 23 september inleder veckan. Den måndagen äger den internationella dagen för teckenspråken i världen rum och temat är "Skriv på för teckenspråkets rättigheter". Med det temat vill man kämpa för en bättre implementering av konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD), som infördes för 20 år sedan.

De andra dagarnas teman handlar om inkluderande utbildning, att förespråka teckenspråkets rättigheter, bygga upp dövresiliens, mångfald, dövkultur och framtidsinvesteringar. Varje dag uppmuntrar till handling och engagemang för att främja och erkänna alla länders nationella teckenspråk.

En särskild utmaning, "Global Leaders Challenge," riktar sig till världens ledare och den utmanar dem att använda sina nationella teckenspråk för att stödja teckenspråkets rättigheter. Den 23 september kommer även offentliga platser världen över att belysas i blått för att symbolisera enighet och stöd för teckenspråken. Detta globala firande bygger vidare på FN:s resolution från 2017 som etablerade den internationella dagen för teckenspråken i världen.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Döv lärarassistent gripen för sexuella övergrepp i Kalifornien

26 augusti 2024

Foto: CSD-Fremont

Polisen i Fremont, Kalifornien i USA har gripit den döva 25-åriga lärarassistenten Brandon Duran. Han misstänks för sexuella övergrepp mot flera minderåriga elever vid dövskolan i Kalifornien. Gripandet ägde rum den 22 augusti, efter att flera studenter framkommit med anklagelser om övergrepp som påstås ha skett i både Fremont och Livermore.

Brandon jobbar som lärarassistent hos California School for the Deaf -Fremont som är en dövskola med cirka 400 elever från förskoleklass upp till klass 12.

Myndigheterna utreder minst tre separata incidenter som inträffat den 4 och 19 juli. Enligt polisen har Brandon anklagats för allvarliga brott, inklusive sexuella övergrepp mot barn samt kontakt med ett barn med avsikt att begå ett sexbrott.

Brandon har hållits fängslad på Santa Rita County-fängelset med en borgen på 190 000 amerikanska dollar (cirka 1,9 miljoner svenska kronor). Han förväntas ställas inför rätta den 26 augusti.

Polisen fortsätter med sin utredning och söker efter ytterligare offer som kan ha blivit utsatta för övergrepp av honom. Fremont Police Department betonar hur viktigt det är att alla potentiella offer kommer fram och uppmanar därför dem att rapportera sina incidenter. Myndigheterna tar situationen på största allvar och arbetar för att garantera att rättvisa skipas.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Theodor återigen uttagen till Finnkampen

26 augusti 2024

Foto: Finnkampen

Årets Finnkamp sker den 30-31 augusti på Olympiastadion i Helsingfors, Finland. Sverige skickar en trupp på 110 aktiva, med tre representanter för varje gren. En av de tre spjutherrarna är Theodor Thor.

Finnkampen är en traditionell landskamp mellan Sverige och Finland i friidrott. Första gången den genomfördes var 1925 och efter 1950 blev Finnkampen en årlig landskamp för män. Först 1953 fick kvinnor också delta. Fram till och med 2023 har de finska männen vunnit fler kamper (46 gånger mot svenska 35 gånger). Men

när det gäller kvinnornas finnkamp så har de svenska kvinnorna vunnit fler (46 gånger mot finska 25 gånger).

Sverige ska nu försvara den svenska dubbelsegern från ifjol och en av de som ska hjälpa till och försvara herrarnas seger är Theodor i grenen spjut. I år sker Finkampen på fredag och lördag, i stället för som tidigare på en lördag och söndag. På lördagen sker även Ungdomsfinkampen.

I fjolårets Finkampen kastade Theodor 67,94 meter som bäst och blev sexa (av sex), ett resultat som han inte var nöjd med. Det här året siktar han på ett bättre kast och placering.

Vill du se Theodor tävla i spjut, sätt på SVT klockan 20.48 den 30 augusti.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Google hyllar döv poet

26 augusti 2024

Foto: Google Doodle

Den 19 augusti hedrade Google poeten Dorothy "Dot" Miles födelsedag med en animerad Doodle på sin startsida. Denna Doodle skapades av den döva konstnären Youmee Lee från USA. Google Doodlen föreställer Dorothy när hon beskriver hur man tecknar solen som går upp och ner.

Dorothy "Dot" Miles föddes 1931 i Storbritannien och var en erkänd pionjär inom teckenspråkspoesi och en förgrundsfigur inom den dövkulturen. Efter att ha förlorat hörseln som barn på grund av en hjärnhinneinflammation, utvecklade hon en passion för teckenspråkspoesi.

Dorothy gick på Royal School for the Deaf innan hon fick ett stipendium till Gallaudet University i USA där hon fördjupade sig i sin passion. Efter examen blev hon en del av U.S. National Theatre of the Deaf, där hon började komponera dikter

som riktade sig till både en hörande och döv publik. Hon var en av de första som experimenterade med att skriva poesi på både skriven engelska och brittiskt teckenspråk.

1977 återvände Dorothy till Storbritannien och började arbeta för British Deaf Association (BDA), där hon utvecklade en ordbok och skrev flera verk som främjade teckenspråksutbildning. Utöver sin poesi var hon även lärare, författare och dramatiker. 1993 tog Dorothy sitt liv i sviterna av en depression. Till hennes ära grundades Dorothy Miles Cultural Centre, vilken senare omvandlades till organisationen Dot Sign Language som strävar efter att skapa broar mellan döva och hörande samhällen. Staden Rhyl i Wales hedrade nyligen Dorothy med en plakett på huset där hon bodde, vilket ytterligare cementerar hennes arv i det walesiska samhället.

Animatören Youmee Lee från USA är en erkänd animatör och historieberättare som specialiserar sig på att utforska och framföra dövas berättelser genom konst. Hon har tidigare skapat den 2D-animerade filmen Rite of Identity som skildrar ett dövt barns uppväxt och de utmaningar de möter i ett ljuddominerat samhälle.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Engelsk döv tatuerare finalist i BBC:s Award

26 augusti 2024

Foto: BBC/Jess Lord

Naomi Dalby, 37, från England, har trotsat fördomarna och blivit en framstående tatuerare, trots att hon tidigt i sin karriär fick höra att hennes dövhet skulle vara ett hinder. Nu står hon som en av finalisterna i en tävling där BBC ger ut priser till personer som gjort skillnad.

Naomi, som föddes döv, berättar att hon redan som nioåring bestämde sig för att

bli tatuerare efter att ha sett sin mamma bli tatuerad. Trots att hon i början av sin karriär mötte skepticism från andra tatuerare, som menade att hennes dövhet och användning av brittiskt teckenspråk (BSL) skulle bli ett problem, har hon bevisat motsatsen. Naomi säger att hon tror att hon är den enda döva tattoo-artisten i Storbritannien just nu.

Till BBC berättar Naomi att personer sagt till henne att de inte trott att döva kan köra bil eller dansa. Hon menar att det handlar om att utmana dessa stereotyper.

Idag reser kunder från hela Storbritannien för att bli tatuerade av henne i sin studio "Lone Bee & Co" i Barton-upon-Humber, England. Hon är särskilt efterfrågad av döva klienter som uppskattar hennes unika förståelse för deras identitet. En av Naomis döva kunder, Paul Gardner, intygar detta när han berättar att de innan besöket kunde diskutera om tatueringen via videosamtal. Något han aldrig kunnat med andra tatuerare. I dag hjälper hon regelbundet kunder som haft negativa erfarenheter med hörande tatuerare, där missförstånd lett till misslyckade tatueringar.

Nu är hon nominerad som en av finalisterna i BBC Radio Humber'sides Make A Difference Awards, där BBC delar ut priser för att hylla personernas arbete med att förändra andras liv. Naomi blev överraskad när hon fick veta att hon blivit nominerad och ser det som en möjlighet att bryta ner stereotypiska föreställningar om vad döva personer kan och inte kan göra.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Döv entreprenör förändrar dövas liv genom jordbruk i Sydafrika

26 augusti 2024

Foto: Voice Out Deaf

I Sydafrika har den döve entreprenören Matebogo Victoria startat ett

kooperativ för att erbjuda döva arbete och utbildning inom jordbruk.

Bekkersdal Agripark ligger i närheten av Johannesburg i Sydafrika. Där huserar fem olika kooperativa jordbruksgrupper, varav Matebogos är ett. Hennes kooperativ heter Voice Out Deaf och hon startade det för att hon tidigt insåg att många döva missar viktiga arbetsmöjligheter eftersom de ofta inte får tillgång till nödvändig information. Genom praktiskt lärande och stöd har hon kunnat utbilda sitt kooperativ i både jordbruk och affärsverksamhet. Hon samlar också information som hon delar med till sitt team.

Kooperativet fokuserar på att odla tomater, sallad och spenat, och för många av de anställda har det varit deras första erfarenhet av jordbruk. En av de anställda, Thabang Legabe, 25 år, berättar för nyhetsmagasinet The Citizen att hans arbetsuppgifter inkluderar allt från att gräva och så till att vattna växterna. För honom har arbetet inte bara gett en ekonomisk trygghet, utan även en känsla av att vara sedd och hörd.

Trots kooperativets framgångar står Matebogo och hennes team inför flera utmaningar. Bland annat är det brist på resurser som vatten, elektricitet och säkerhet. Många av bönderna i Agriparken har uttryckt oro över stölder och begränsade resurser, vilket har lett till att vissa tvingats sälja sin boskap för att kunna betala sina arbetare. Matebogo ser ändå ljus på framtiden för sitt kooperativ och arbetar för att motivera andra i samhället att inte förlita sig på regeringen, utan att använda sina egna händer och börja odla själva.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Döva i Syrien utvecklar nya krigsrelaterade tecken

26 augusti 2024

Foto: Adobe stock

Mitt under den pågående konflikten i Syrien står landets döva befolkning inför tuffa utmaningar. Att leva i ett krigsdrabbat land där kommunikation är avgörande för överlevnad, har tvingat Syriens döva samhälle att anpassa sitt teckenspråk till krigets brutalitet.

Officiellt finns det cirka 20 000 döva i Syrien, men Ali Ekriem, ordförande för EEMAA som är en utbildningsförening för döva i Damaskus, uppskattar att det verkliga antalet är fem gånger så stort. Att navigera i en krigszon som döv är extremt farligt. Vid vägspärrar kan det vara svårt att göra sig förstådd, vilket ofta leder till farliga missförstånd. Det har lett till att flera döva nu har lagt till sin funktionsnedsättning på sina ID-kort för att undvika problem vid dessa kontroller.

Två unga döva syrier, Bisher Ekreim och Ryad Hommos, har tagit initiativet att skapa nya krigsrelaterade tecken. För att kunna prata om det pågående kriget har de insett att det behövs nya tecken. Arbetet bedrivs vid EEMAA och tecknen har tagits fram i samarbete med bland annat teckenspråkstolken Farah Altal från Damaskus. Farah har i sitt yrke också insett att flera termer som relaterar till krig och naturkatastrofer saknas i det syriska teckenspråket.

Till exempel har nya tecken skapats för att representera ISIS och Daesh, det går att urskilja om man syftar på regeringen eller rebellerna. Även komplexa begrepp har fått egna tecken för att garantera att döva kan kommunicera och förstå farliga situationer.

Dessa nya tecken har snabbt spridits inom dövsamhället, mycket tack vare sociala medier. Genom att sprida dessa tecken används de av döva över hela Syrien, vilket gör att de kan prata om konfliktrelaterade händelser.

Ryad berättade till tidningen The National att han och hans familj försökte fly från sitt hem när de blev beskjutna av krypskyttar. Utan att kunna höra skotten insåg han inte vad som hände förrän han såg sina nära och kära falla till marken. Denna upplevelse har satt djupa spår, och idag arbetar Ryad på en kabelfabrik, fortfarande hemsökt av minnena.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Första döva programledaren för Paralympics

26 augusti 2024

Foto: Meena

Den brittiska skådespelerskan Rose Ayling-Ellis har skrivit historia genom att bli den första döva personen som leder direktsänd sportbevakning på TV. Under de Paralympiska spelen i Paris är Rose en av programledarna för brittiska Channel 4:s sändningar.

Teckenrapport har tidigare berättat om Rose och hennes karriär, som bland annat innefattar en vinst i Strictly Come Dancing som är den engelska motsvarigheten till Let's Dance. Förra året debuterade hon i komedin As You Like It, vilket ledde till en nominering till ett Olivier Award.

Nu kommer nästa steg i Roses karriär, att under Paralympiska spelen leda det dagliga programmet Afternoon Live tillsammans med Clare Balding. Sändningen sker direkt från idrottarnas by och kommer att inkludera till brittiskt teckenspråk i realtid. Rose berättar för BBC att hon ser Paralympics som ett utmärkt tillfälle att utmana fördomar och visa vad personer med funktionsnedsättningar kan åstadkomma. Enligt Rose handlar Paralympics om mer än bara sport. Hon ser det som en möjlighet att bryta ned barriärer och öka förståelsen för vad funktionshindrade kan prestera. "Det är spännande att vara den första döva personen som leder ett direktsänt sportprogram," säger hon. "Många tror att programledarskap kräver hörsel, men jag är här för att visa att det inte är så."

Partnern Clare Balding, som tidigare presenterat både Wimbledon och OS, berättar för BBC att hon ser fram emot att jobba tillsammans med Rose. Hon noterar att programledarna ofta har snäckor i örat för att kunna kommunicera med kontrollrummet. Clare är dock inte orolig, hon menar att de kommer att hitta ett nytt sätt att jobba på. "Med Rose som programledare ska vi inte bara berätta hur det går till, vi ska visa det."

Paralympiska spelen i Paris 2024 startar den 28 augusti och pågår till den 8

september. Spelen kommer att sändas av SVT i de grenarna där svenskar deltar, dock inte tolkat till svenskt teckenspråk.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com